

אגרת מספר 136 - מפגש 13 שנים לחוג

ב 16 לאוגוסט, חרגנו ממנהגנו לצאת לפגרת קיץ, וקיימנו מפגש, לרגל 13 שנים לחוג, במרכז התיירות של כפר מסריק.

את המפגש יזם דן כהן, במטרה להכיר טוב יותר אחד את השני ולהציג תכנים שימושיים ועזרה שנוכל להושיט זה לזה.

אפרת ממרכז התיירות הציגה לנו את המקום – קבוצת אנשים מן הישוב, בהנהגתו הנאמנה של אברהם אילת, לקחו את נושא השימור והקימו מרכז המאפשר הדרכות, ארוחות כשרות, לינה, טיולים בשדות בשמורת הנעמן, ליקוט ובישול ארוחה ומגוון פעילויות קיץ לסבים וילדים.

הדגש במקום, בנוסף לחומה ומגדל, הוא על תעשייה. ב 38 הייתה באזור ביצת נעמן שהגבילה את האפשרות לגידולים חקלאיים, ולכן במקום פעלו חלוצי התעשייה הקיבוצית. מפעל נעמן החל בייצור לבנים אדומות. הוקם גם מפעל אסכר שמאוחר יותר הפך לטמבור. אחריו הוקמו עוד מפעלים.

אברהם סיפר שבשנים האחרונות הם פיתחו מסגרת רחבה של מסלולים ופעילויות כגון צביעת קרמיקה, צילומים בבגדי חלוצים, צפרות ועוד. כפר מסריק מחזיק מנהלת תיירות במשרה מלאה ו-10 מדריכים פעילים. המקום התרחב ומבנים נוספים משופצים.

אילן חי דוד שכטר תומא, מיהודי פקיעין סיפר לנו על חזרתו לפקיעין והמשך המורשת המשפחתית. שם משפחתו, תומא, הוא מצד אמו. באחת מהשנים, בליל הסדר, סבו איחל לו לשוב לפקיעין, ובשנת 1993 הוא הבין שאם לא יעלה לא תהיה המשכיות. הרכוש המשפחתי קיים, אדמות זיתים, וחצר בית הכנסת – הבתים של סבו. זה היה מרכז הכפר. סבו, החכם יוסף תומא, קיבל את כולם – המוסלמים, הנוצרים, היהודים והדרוזים. באו אליו לפתרון סכסוכים ובעיות.

אילן מציע סיור פולקלור בפקיעין ללא תמורה, הכולל סיפורי שכנים, וחוויות מהחיים המשותפים. עיקר המפגשים בחצר בית הכנסת, לא הרבה הליכה. ניתן ליצור עמו קשר במספר 0505344642. בתוך בית הכנסת מרגלית מובילה – אפשר לנסות לתאם גם אתה.

בהמשך עשינו סבב היכרות:

דן כהן, מאדמית, מדריך שנים וגם עבד כמורה. היום רק מדריך. בעל תעודת מורה דרך של משרד התיירות. מדבר עברית ואנגלית.

איריס זרטל, גרה בטבעון, מדריכה ומטיילת לא מעט גם בגליל המערבי. מורת דרך. מדריכה בכל הארץ עד צפון הערבה.

דוד קיסוס, גמלאי של משרד החינוך. ניהל את הקשרים בין מערכת החינוך למוזיאונים בנהריה. הקשר שלו עם החוג החל דרך בית ליברמן. היום גר בכפר הוורדים ומנסה לשלב תלמידים מן המקום במוזיאונצ'יק, כדי שישתלו ויבטיחו את העתיד.

יראון שדה, כפר מסריק, עסק בהדרכות אינטנסיביות עד 2005 בלי תעודה. מרגע שרכש תעודה הפסיק לעבוד בתחום ומעביר את הזמן בניקוי מכשירים בסילורה. מדריך מעט במרכז המבקרים כאן באזור. התחום העיקרי – טבע, בוטניקה וצפרות. התחיל את דרכו בתחום הצפרות כנער בבריכות הדגים. הוא חמה של אפרת שפתחה את המפגש. אחד מבניו למד אצל זמירה ומומחה לליקוט.

נגה – חלק מצוות החוג כבר שנים. קורס מדריכים ב 1990 בחברה להגנת הטבע. בעלת מכונרת . התמחות – מלקקת דבש.

אבירמה תובל – לא מגיעה הרבה אבל נהנית מהקבוצה. מורת דרך בעברית ובאנגלית.

זמירה – כבר שנים לא מדריכה. בשבוע שקדם למפגש הדריכה את נמרוד גצוב ויואב לרר במערה שגילתה עם שריד כלקוליתי באזור תפן.

גיא גירש, כפר מסריק, 28 שנות הדרכה, גנן, חקלאי, עובד מים, מטייל עם גמלאים. אוהב לעשות שימוש בתנ"ך ושירה עם הקבוצות. בהתאם לקהל – פחות לילדים. גמלאי ובעיקר מטייל באזור שלנו עכשיו. יכול לעבוד גם עם ועדי עובדים.

אילת בר מאיר, עוסקת בהעצמת נשים. מובילה בין היתר סיור בשם "גבר גבר" – סיפורים שנשים אוהבות. מורת דרך בכל הארץ. המיקוד הוא בגליל ובמיוחד בגליל המערבי. מתמקדת בשילוב בין טבע לאדם ובסיפורי חיים באזור. כתבה ספר "ימי הכלולות של ג'ואנה", 9 סיפורים המבוססים על היסטוריה עובדת עם כל סוגי האוכלוסייה. אוהבת לעבוד עם ילדים במסגרת משפחתית. יש מגוון מפגשים אפשריים: מפגשי סיפורים כמופע, או מפגש סביב הסיפורים בספר, סיפורים על ותיקי כפר ורדים ועוד. מתמקדת בסיפורים המוצנעים שלא נכתבים בעיתון.

גילי ענבר, בית העמק, התחיל להדריך בשנות ה-70 בשעות שלאחר העבודה. אז ההדרכה לא הוכרה כמקצוע אלא כתחביב. עבד בתנועה הקיבוצית. היום מדריך בעיקר תיירים מארה"ב ואנגליה.

משפחת גצוב, הנציגות במפגש זה היו צביה וענבה. השתתפו בסיורים שונים במהלך השנים – אמוץ, צביה, פרומה, נמרוד, ענבה, יעלה, מגד, אילת. ענבה שותפה בצוות החוג. הקשר הראשון היה עם נמרוד, שכארכיאולוג וביל סיור פה ושם. אמוץ המשיך בהירתמות להקמת האתר של החוג, שלאחר מכן עבר לידיהם הנאמנות של יעקב ושל ארז שמתחזק את האתר עד היום, תחת חסותה של חברת מונפורט.

ליאורה ברוך, גרה בכמון, מורת דרך, עם תו תקן לעבודה עם ילדים. בעיקר עובדת עם ילדים ומלמדת מלאכה במעלה צרויה. מדריכה בעיקר דרך קק"ל. פחות רוצה לעבוד עם בתי ספר שלא מכירה ויותר לעבור לעבודה משותפת עם משפחות כדי לממש את השליחות של אהבה לארץ ולגליל.

יעקב שפירא, גר באשרת, הגיע לקבוצה דרך אמוץ בעבודתו במונפורט. קיבל את תחזוקת האתר מאמוץ והעבירה לארז. אוהב את הגליל, להסתובב בו ולזהות סיפורים של אנשים.

ארז – אחראי על תחזוקת האתר השוטפת שלנו ומצלם בסיורים.

מאיר משמרת, לא מדריך, הגיע דרך חברים בחוג, איש חקלאות וטבע במטע האבוקדו של שמרת. קם עם הצפרים והזריחה.

רותם מכרי, לא למדה אך עוסקת בהדרכה בכברי, בעיקר טיולי אחר הצהריים וקשישים. בפנסיה ממשד החינוך, למדה להפעיל קשישים בנינון. הם מעדיפים ללמוד בהרצאות וסיפורים ופחות לעבוד בגינות. עבדה בכמה מקומות אך נשארה עם מועדון הקשישים העצמאים בכברי. חובבת טבע ומטיילת הרבה בשבתות בארץ ובעולם.

רועי מעברון, עוסק מילדות בטבע ובטיולים. למד לימודי הוראה וא"י. עשה גם קורס מורי דרך, אבל הדריך מעט ולא פעיל. עוסק במנהלה, "שר התקשורת" של חוג קשת מדריכים ומצלם.

חמוטל מאמירים (מרום גליל) עבדה בגליל המערבי עם בתי ספר. התחילה בחוגי סיירות כילדה, ב"ס שדה, מורה חיילת, לימודי א"י בחיפה. למדה עם רועי. מורת דרך עם תו תקן. מדריכה בעיקר בצפון – בכרמל ובגליל. שילוב לילדים, משפחות ומבוגרים בתוספת סדנת רישום. למדה גם אמנות. יכולה להצטרף למדריכים אחרים לסדנת ציור.

גדעון מגעתון, גמלאי, ב 54 טייל לראשונה, עם מש ידעיה מחניתה. אחד ממטפחי נושא ידיעת הארץ בגליל המערבי. לדבריו – געתון היא עין חרוד של הגליל המערבי ובה אמנים רבים, יהודית ארנון, מנחם באר ואחרים. מה שמציין את געתון הוא כפר המחול ואליו מגיעו קבוצות שונות מחו"ל ובשיתוף עם להקת המחול הקיבוצית. לפני 15 שנה גדעון הקים יקב של שיכר בגעתון. נסייר בגעתון בדצמבר הקרוב.

מוניק קיסוס – "שייכת לדוד" ומתעניינת. שמחה שזה נותן לו הרבה אנרגיות.

רוני וחמליהו מכברי. רוני למדה הרבה שנים באורנים. לבורנטית. הצטרפה עם חמליהו לחוג דרך נגה. חמליהו – איש שטח, שנות הדרכה וחוגים. למד בבית ברל, אך ללא הכשרה רשמית. שניהם כבר לא מדריכים אך ממשיכים לטייל.

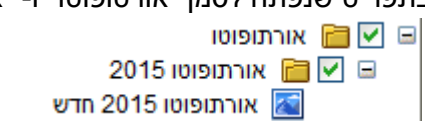
גדעון סגלי – פתח בברכו לידן על היום הזה שאותו יזם, הרים וארגן במלואו. זוהי יוזמה מבורכת. גדעון הוא ילד טבע שגדל. בוגר החוג ללימודי ארץ ישראל בבית ברל. מורה דרך לארץ אהבתי ואהבת האדם. עוסק בבהאים, בנהריה, בגליל המערבי.. ועוד.

אברהם אילת, חבר כפר מסריק, עוסק שנים בשימור. ניצל את ההזדמנות כדי לספר על תל כיסאן, שעל גבול השטחים החקלאיים של כפר מסריק. זהו תל חשוב היסטורית, חפרו בו לראשונה ב 52' וחפירה נוספת נערכה ב 72'. התל מרק והשנה נחפרה עונה מלאה ביולי ע"י סטודנטים אמריקאים בשיתוף עם אגף העתיקות. ממצאים רבים הועברו לסקירה בבאר שבע. מתוכננת כעשר עונות חפירה נוספות. בתל 15 שכבות שמתחילות מתקופת הברזל הראשונה. על פסגת התל עמד מבצר צלבני, במנותק משאר השכבות.

לאחר סבב ההיכרות עברנו למספר סקירות בתחומי עניין שונים של המשתתפים.

רועי הציג את מערכת ה GIS שבאתר מועצת מטה אשר המאפשרת להיכנס לצילומי אוויר באיכות גבוהה משנת 2015: <https://gis08.taldor.co.il/MasherNew/Default.aspx>

כדי לראות את התצלומים יש לבצע את הפעולות הבאות:

1. לבחור בכפתור "רשימת שכבות"
  2. בתפריט שנפתח לסמן "אורטופוטו" ו- "אורתופוטו 2015"
-

את המפה שנפתחת אפשר לגרור עם העכבר כדי להגיע לאזורים שונים ולהגדיל / להקטין את התצוגה.

* שימו לב – אם מבצעים חיפוש, האזור אותו חיפשתם מקבל שכבת צבע ואז קשה יותר לראות את התצלום. מומלץ לבטל חיפושים כשצופים במפה.

דן – הציג את אתר <http://biblewalks.com/index.html> שאמנם כתוב באנגלית, אבל יש בו אפשרות לראות תמונות מכל הארץ. יש פירוט רב על אתרים ברחבי הארץ. לכל פריט יש הסברים ומפה. יש חלוקה לפי נושאים של הברית החדשה והישנה ותקופות היסטוריות נוספות.

ארז – הציג את האתר שלנו – קשת מורי דרך: <http://www.mytrips.ws/guides> המאפשר לקרוא על הסיורים שנערכו בחוג, תחת הדף הראשי "סיורים קודמים". בכל סיור יש איגרת כתובה, צילומים מן המפגש והמקומות בהם ביקרנו ואם יש – גם חור עזר נוסף. יעקב העיר שתחת הדף "אגרות למדריכים" יש חלוקה של האגרות על פי תחומי עניין שונים (ואנו מודים שלא משקיעים לאחרונה במיון האגרות לשם).

באתר רשומים חלק ממשנתפי החוג בדף המיועד לכך. לא רשמנו את מי שלא ביקש על מנת להימנע מאי נעימות. אם מישהו רוצה להירשם, לפרסם את מספרו, ו/או להפנות לאתר, להוסיף הערה במספר מלים על מה שמציע – ניתן לפנות אלינו ונוסיף את פרטיו.

אבירמה תובל – סיפרה בהרחבה על הרקע שלה ומה שיש לה להציע. היא למדה בבית ספר שדה שדה בוקר, והמשיכה לפקולטה לחקלאות. בגיל 20 אביה המליץ לה להיות מורת דרך אך היא ביטלה זאת בטענה שזהו לא מקצוע. ביום בו אמרה שרוצה ללמוד בקורס למורי דרך אביה אמר שחיה ליום הזה. היא עברה דרך ארוכה לפני שהגיעה לכך – עבדה בחברת הזרע, במשתלת סלקטה, עברה לביה"ס לעבודה סוציאלית והתמחתה בפלילים. היא החלה לעבוד בבית הסוהר תל מונד ועברה לחרמון, שהוא בית סוהר שיקומי, וטיפלה בנגמלים מסמים ואף קודמה להיות מנהלת המחלקה.

היום אבירמה מורת דרך עם תו תקן. היא מעדיפה להדריך מבוגרים. בעלת רישיון לרכב 'אשכול' המאפשר להסיע עד 16 איש, כולל תיירים. היא עוסקת בהדרכת צליינים, בעיקר מאפריקה, ומדריכה באופן קבוע קבוצות מגאנה. אלו אנשים שמגייסים בעצמם כסף למסע, ומכירים היטב את התנ"ך והברית החדשה. חלק גדול מהם חוזרים על המסע לשם "התמלאות רוחנית". רבים מהם עוסקים בכמורה, פרוטסטנטים ופנטה-קווסטלים. הם נוקטים במחוות רבות רושם, משתטחים וצועקים וכדומה. הסיור תמיד מתחיל בתצפית מן המוחרקה. בנוסף, אבירמה גם מדריכה ישראלים בצפון ומנסה להקים את התיירות בלב הגליל כי זהו אזור אליו מגיעים פחות מאשר לגליל המערבי. לשם כך היא גם משקיעה בלימוד ערבית.

נגה – מציעה ביקורים במכוורת למבוגרים ולילדים. היא למדה תואר ראשון בביוולוגיה. החלה במחקר על דבורים בפקולטה אבל הפסיקה מסיבות משפחתיות. עובדת עם משרד החוץ ומקבלת גם קבוצות מחו"ל. עובדת בשיתוף עם מכון אבשלום, מכון ויצמן, האוניברסיטה העברית ואוניברסיטת חיפה. מומחית לגידול מלכות.

למרות שהדרכת ילדים היא מורכבת ופחות משתלמת כלכלית, וקל וכיף לקבל גמלאים ואנשים עם ידע, היא רואה בזה מצווה. בספטמבר בכל שנה מתקיים במנות פסטיבל הדבש והיא כמובן שותפה.

אילת בר מאיר סיפרה לנו סיפור מתוך האוסף שבספרה – סל אחד למזל (ולמי שרוצה לקרוא אותו במלואו מומלץ לעשות זאת בשפתה היפה והעשירה של אילת). כל אחד מן הסיפורים מסופר מעיניים של גיבורה-אשה. אילת סיפרה לנו על התהליך שהוביל אותה לאיתור הסיפור. היא נעזרה בכרמלה מעמקה הקולעת סלים. דרכה הגיעה לכמאר (לבנה) שנולדה בדרום מערב תימן בעיר תעז שלדבריה נמצאת "ליד" עדן (מרחק 12 שעות רכיבת גמל). היא סיפרה לאילת את סיפור חייה כבדרך אגב, במלמול, תוך שהיא עמלה בביתה כבשגרה. היא נולדה אחרי 15 תינוקות שמתו ובלידתה המליצו להוריה ללכת לבקש ברכה בעדן. הסיפור חיי ומקבל פרטים נוספים עם הזמן. לאחר פרסום הספר, איילת למדה ממנה שבעת המסע, לאחר שמת האב, הושיבו אותו על גמל, עם צרור בידו, בכדי שייראה חי. זאת, על מנת שמוסלמים שעוברים את השירה לא יבינו שיש אלמנה, כי לשיטתם – אשה ללא בעל, אפשר לקחת! כאשר הגיעו לעדן, ניצלו את ההזדמנות ויצאו לשוק כדי לרכוש סלים ומדרוב. 'מדורב' = מוכה, זהו ממתק קשה שיש להכותו ולשברו כדי לאוכלו. כמאר סיפרה לאילת על חוויות ילדותה. ללכת למדבר ולטפס על דקלים כדי לאסוף חומר לסלים – זה היה עבורה כיף כמו שהנכדות שלה הולכות היום לקניון. כאשר

הגיעה לארץ, גם לה מתו שני תינוקות. בעת שהייתה בהריון מתקדם עם השלישית, חשה שהגיעה זמנה ללדת והגיעה לבית היולדות בנהריה בעזרת כרכרה. כיוון שעוד לא החלו צירים, שלחה כלעומת שבאה. היא הלכה ברגל בחזרה לביתה ושם כרעה ללדת. יש לה ששה ילדים בריאים והיא זכתה לנכדים ונינים.

גדעון סיכם את המפגש בהצגת דף הפייסבוק של החוג. עיקר העיסוק בדף – חידות מקום בגליל המערבי. הוא קרא לשתף בקבוצה ימי עיון וכל מה שיכול להעשיר ולהוסיף לכולם. עם זאת, מבקש לא לעשות פרסומת אישית, כדי להימנע מהצפה. גדעון הציג מספר חידות לדוגמא ורועי הכין מצגת נוסטלגיה מהטיולים שלנו לאורך השנים.